

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ενότητα 9: Θεολογία του κατά Ιωάννην
(εκκλησιολογία και εσχατολογία)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Θεολογία του κατά Ιωάννην (εκκλησιολογία και εσχατολογία)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Μάθημα 9: Θεολογία του κατὰ
Ιωάννην (εκκλησιολογία και
εσχατολογία)

Εκκλησιολογία (εισαγωγικά)

- Η παλαιότερη τάση στην έρευνα: το Ιω δεν έχει εκκλησιολογικές αναφορές.
- Η νέα τάση: η εκκλησιολογία μέρος της θεολογίας του τετάρτου ευαγγελίου.
 - Η απουσία του όρου «εκκλησία».
 - Όροι εκκλησιολογικοί: οι μαθηταί, οι πιστεύοντες, ο πιστεύων, ο ακολουθών, οι ίδιοι, οι φίλοι.

Ο Παράκλητος κι ο αγαπημένος μαθητής (I)

- Ο Παράκλητος κι ο αγαπημένος μαθητής - ο σύνδεσμος μεταξύ της παρούσας κοινότητας και της ζωής του Ιησού :
 - Συνέχεια.
 - Αυθεντικότητα της ιωάννειας διδασκαλίας.
- Παράκλητος:
 - Αποχώρηση του Ιησού - η κοινότητα συνεχίζει μέσα στο χρόνο.
 - Θυμίζει στους μαθητές όσα δίδαξε ο Ιησούς - μαρτυρεί περί του Ιησού - διδάσκει την εκκλησία.
 - Η κοινότητα σε κοινωνία με τον Πατέρα και τον Υιό στο διάστημα μεταξύ της ανάστασης και της παρουσίας μέσω του Παρακλήτου.

Ο Παράκλητος κι ο αγαπημένος μαθητής (II)

- Ο αγαπημένος μαθητής ο σύνδεσμος μεταξύ κοινότητας και του παρελθόντος.
- Ο αγαπημένος μαθητής: πρότυπο μαθητή - οι αναγνώστες πρέπει να ταυτιστούν μαζί του (1,37-40· 18,15-18).
- Εγγυητής της παράδοσης - μάρτυρας του Ιησού:
 - Τον καλεί ο Ιησούς πριν τον Πέτρο (1,37-40).
 - Ερμηνευτής του Ιησού (13,23-26).
 - Παραμένει πιστός μέχρι τέλους (13,23-26).
 - Η σκηνή στο σταυρό (η Μαρία ως το σύμβολο όλων των πιστών μέσα στους αιώνες) -> η σταύρωση η ώρα που γεννιέται η εκκλησία.
 - Ιστορικό πρόσωπο : ο πρεσβύτερος της Β΄ και Γ΄ Ιω;

Τα μυστήρια

- Σημαντική θέση κατέχουν το βάπτισμα και η ευχαριστία.
- Βάπτισμα: μετάβαση από τον κόσμο της σάρκας στην αιώνια ζωή με τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος.
- Βάπτισμα: η κοινότητα συνεχίζει το έργο του Ιησού.
 - Το έργο του ιστορικού Ιησού (3,22.26· 4,1).
 - Συμμετοχή στη σωτηρία.
- Ευχαριστία (6,51-58)
 - Η κοινότητα αναγνωρίζει την ταύτιση του σαρκωμένου και σταυρωμένου Λόγου με τον αναληφθέντα και εν δόξει Υιό του Ανθρώπου.
 - Ο τόπος που εμφανίζεται ο σαρκωμένος Λόγος και μπορούν οι πιστοί να συμμετέχουν στην αιώνια ζωή (19,34-35).
- Τα μυστήρια συγκροτούν την ταυτότητα των μελών της κοινότητας.

Οι μαθητές

- Οι μαθητές πρότυπα των μελών της εκκλησίας:
 - Ακολουθούν τον Ιησού μόνοι τους (1,37· 40-42).
 - Οι διάφοροι τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι βρίσκουν το δρόμο τους προς τον Ιησού.
 - Αναζήτηση - εύρεση - κατανόηση - πρόσβαση στο μυστήριο του προσώπου του Ιησού.
- Το σχίσμα της κοινότητας (6,60-66 · βλ. Α΄ Ιω 2,19)
 - Η σωτηριολογική σημασία του έργου του επίγειου Ιησού.
- Οι μαθητές ως «οι ίδιοι»: ο Ιησούς ο ποιμένας τους.
- Οι μαθητές ως «φίλοι»: στη συνάφεια της ευχαριστίας.
- Η εικόνα της αμπέλου (15,1-8).
- Η εντολή της αγάπης (13,34-35).

Η αποστολή των μαθητών

- 20,21-23.
- 20,24-29.
- Η εκκλησία έχει την εντολή να μεταφέρει τη μαρτυρία για τον αναστημένο Ιησού - συγχωρεί αμαρτίες.
- Ο ρόλος του Πνεύματος στο έργο της.
- Η αρχιερατική προσευχή (Ιω 17): η εκκλησία συνεχίζει το έργο του Υιού.
- Το περιστατικό με τη Σαμαρείτιδα: πρότυπη ιστορία του ευαγγελισμού.
- Το περιστατικό με τους Έλληνες: το άνοιγμα της Εκκλησίας.
- Η μαρτυρία ότι ο Ιησού βάπτιζε (4,1).

Εσχατολογία (εισαγωγικά)

- Παλαιότερη έρευνα: παρούσα εσχατολογία.
- Σήμερα: έμφαση στην εσχατολογία του μέλλοντος .
- Κεντρικό στοιχείο: η ανάμνηση του Ιησού μετά την Ανάσταση.
- Η ιωάννεια κοινότητα ήδη στο μέλλον σε σχέση με τα γεγονότα της ζωής του Ιησού - οι αναφορές σε παρούσα εσχατολογία.

Το παρόν και τα έσχατα

- Το γεγονός της σωτηρίας - παρόν: μυστήρια και τα έργα του Παρακλήτου.
 - Βάπτισμα: αναγέννηση άνωθεν.
 - Ευχαριστία: ο άρτος εξ ουρανού.
 - Ο Παράκλητος η γέφυρα μεταξύ γης και ουρανού.
- Η αιώνια ζωή ως παρόν της κοινότητας (5,24).
- Το παρόν επίσης εισβάλλει στο παρελθόν (πρόλογος, 5,46).
- Συνδυασμός παρόντος και μέλλοντος (5,25· 17,15· 14,2-3).
- Οι θλίψεις του παρόντος προϋποθέτουν το συνδυασμό παρόντος και μέλλοντος.
- Παρουσία (14,18-21.28· 16,16-22).
- Ανάσταση κατά τα έσχατα (5,28-29· 6,39-40.44).

Παρούσα και μελλοντική εσχατολογία

- Όχι αντιθετικές αλλά συμπληρωματικές η μία προς την άλλη.
- Ο Ιησούς Χριστός ο χορηγός της ζωής στο παρόν και στο μέλλον.
- Ο Παράκλητος βεβαιώνει ότι το σωτηριώδες έργο του Πατέρα και του Υιού εκτείνεται και στο μέλλον.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Θεολογία Καινής Διαθήκης. Θεολογία του κατά Ιωάννην (εκκλησιολογία και εσχατολογία)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015.

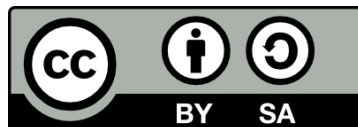
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS340/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

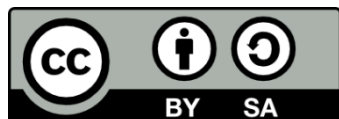
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

